

2012

Instruks for det lokale elektrisitetstilsyn

Innledning

Denne instruksjonen er fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) med hjemmel i Lov om tilsyn med elektrisk anlegg og utstyr § 3 og forskrift om det lokale elektrisitetstilsyn og sakkyndige som utfører oppgaver for netteier (fdle) § 12. Føringer som ligger på www.dsb.no/no/dle er også en del av denne instruksjonen.

Administrativt er de lokale eltilsyn underlagt nettselskapene, mens de faglig er underlagt DSB som gir føringer. Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE) finansieres gjennom den årlige inntektsrammen som nettselskapene tildeles av Norges vassdrags og energidirektorat (NVE). Det er netteier som skal sørge for at DLE har de nødvendige ressurser til å utføre de lovpålagte oppgaver som fremgår av fdle § 11.

DLE må i tilsynsplanen ta hensyn til hvorvidt det er behov for sette-DLE i deler av tilsynsarbeidet. DSB vil utpeke sette-DLE i samarbeid med nettselskapet. Kostnadene for sette-DLE reguleres av markedet/bransjen.

DSB presiserer at nettselskapene skal ha system og rutiner som gir oversikt over alle aktive tilsynsobjekt i sitt område.

DSB tar forbehold om behov for eventuelle justeringer i rammene for DLE-arbeidet som følge av krav som måtte komme fra overordnet myndighet.

DSBs hjemmeside vil inneholde oppdateringer/endringer og DLE anmodes om å ha en rutine for å sjekke aktuelle nyheter.

Plankalender for DLE kan lastes ned fra www.dsb.no/no/dle

Beskrivelse av årets aktiviteter

Det skal utarbeides en tilsynsplan som beskriver det enkelte DLEs plan for å oppfylle instruksjonen. En godkjent tilsynsplan er en kontrakt mellom DSB og DLE. Spørsmål om avvik fra årets tilsynsplan skal etter søknad godkjennes av DSB. For alle tilsynsobjekt/ resultatområder skal det foretas lokale risikovurderinger som kan gjøre at det er nødvendig å prioritere annerledes enn det instruksjonen pålegger. I slike tilfeller skal dette begrunnes nærmere i tilsynsplanen.

Tilsynsobjekt/Resultatområder

Inndelingen i Risikogruppe (RG1 – 4) blir som tidligere.

Elektroentreprenører, prosjekterende og elektroreparatører

Alle elektroentreprenører innenfor netteiers forsyningsområde skal i løpet av en treårsperiode være gjenstand for minst én systemrevisjon. DSB forutsetter at DLE benytter data fra årene med kontroll av utførte arbeider til å ta resultatene opp med elektroentreprenørene for å avdekke evt. systemavvik hos disse. Verifikasjoner av anlegg fremkommer i kolonnen obligatoriske nyanlegg i skjema for plan og rapport (excel-regneark).

DLE skal avholde årlig informasjonsmøte for elektromontørene i 10 % av virksomhetene i forsyningsområdet. Ressursbruken her synliggjøres i "Planverktøyet" under "Informasjon andre målgrupper".

Elektrisitet i boliger, hytter og lignende

For 2012 videreføres ordningen med kontroll av nyere installasjonsarbeid. Tidligere føringer fra DSB har gjort at DLE skal ha ressurser til å ha tilsyn med 5 % av boligmassen i sitt konsesjonsområde årlig i RG3 og RG4.

DLE skal kontrollere alle nye elektriske installasjoner. Med nye installasjoner forstås helt nye elektriske anlegg, som ikke har vært tilkoblet forsyningsnettet tidligere. Vesentlige omgjøringer av det elektriske anlegget regnes som ny installasjon.

Når alle nye installasjoner er kontrollert, skal DLE bruke resten av ressursen på risikobasert tilsyn innenfor dette resultatområdet.

Det presiseres at selv om ressursen for kontroll av nyanlegg tas fra tilsynsobjekt/risikogruppe boliger, hytter og lignende (RG3 og RG4), skal kontroll med nyanlegg omfatte nye anlegg under **alle** resultatområder.

Helseinstitusjoner (Statlige-, private- og kommunale-)

Se vedlegg til instruks 2012. DLE skal videreføre ordningen fra 2011.

Landbruk

Se vedlegg til instruks 2012. DLE skal videreføre ordningen fra 2011.

Detaljhandlere og importører av elektrisk utstyr

Se vedlegg til instruks 2012. DLE skal videreføre ordningen fra 2011.

Andre virksomheter

Se vedlegg til instruks 2012. DLE skal videreføre ordningen fra 2011.

Andre elektriske anlegg

Se vedlegg til instruks 2012. DLE skal videreføre ordningen fra 2011.

Informasjon

DSB vil fremheve det økende behovet for forebyggende informasjon for å bidra til økt elsikkerhet hos folk flest. Slik informasjon skal gis til ulike målgrupper i nødvendig omfang og med ressurser tilpasset målgruppen. Våre nye landsmenn har behov for mer informasjon om elektrisitet og bruk av åpen ild og faremomenter om brann- og berøringsfare. Informasjon skal også gis på generelt grunnlag både ved oppsøkende virksomhet og ved daglige henvendelser fra eiere og brukere av elektriske anlegg og elektrisk utstyr.

DLE skal fortsatt bruke minimum 20 minutter på sikkerhetsinformasjon under sine boligtilsyn.

DSB har en folder ”Ditt hjem – Ditt ansvar” som kan deles ut når det gis informasjon.

Folderen ligger på www.dsb.no/no/dle og kan lastes ned for utskrift.

Samarbeidet mellom feiervesen/branntilsyn og DLE skal fortsette, og videreutvikles på bakgrunn av gode erfaringer hos de som har etablert et slikt samarbeid.

DSB ønsker at de to tilsynsmyndighetene konsentrerer seg om informasjon om tørrkoking og tildekking av ovner og elektrisk utstyr.

Ved avdekking av særlig kritikkverdige forhold ”tilhørende den andre etaten”, skal det straks gå henvendelse til fagmyndigheten, slik at det kan iverksettes tiltak for å rette opp feil og mangler.

Som utgangspunkt og supplement til skoleundervisning, vil nettstedet <http://www.brannvettskolen.no/> fremheves som nyttig.

Føringer for hvordan de øvrige resultatområdene skal følges opp, legges ut på www.dsb.no/no/dle.

Resultatrapportering

DLE skal rapportere utførte tilsyn til DSB jf. fdl § 12. DLE rapporterer fortløpende sine tilsyn inn via sitt saksbehandlingssystem. Annen aktivitet til DLE slik som brannetterforskning, informasjon etc. rapporteres på eget resultatrapportskjema. De som ikke rapporterer elektronisk (automatisk via tilsynssystem) må sende inn rapport hvert tertial. DSB ønsker at denne rapportering skal skje elektronisk ved at relevant del av vedlagte Plan- og rapportskjema fylles ut og sendes til DSBs regionkontor.

Vedlegg til "Instruks for det lokale elektrisitetstilsyn 2012"

Tilsyn innenfor de ulike resultatområdene og øvrige aktiviteter skal utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle. **De generelle sjekklister angir minstekrav til hva en kontroll skal omfatte og skal benyttes av alle (eventuelt med egne tillegg).** Sjekklister angir også de kontrollpunktene som det skal rapporteres på til DSBs sentrale resultatdatabase

Sjekklister angir hvilke forhold som skal vurderes under en kontroll, men det vil fremdeles være opp til den enkelte inspektør å vurdere omfanget av stikkprøver knyttet til det enkelte kontrollpunktet og om dette er relevant eller ikke sett i forhold til det konkrete tilsynsobjektet. Eventuelle forhold som ikke er funnet relevante må det kunne redegjøres for ved DSBs oppfølging av DLE.

DSB vil kunne foreta stikkprøver på utførte kontroller og saksbehandling.

Tilsynsobjekter/Resultatområder

Krav i regelverket retter seg mot eier og eventuelt bruker av et elektrisk anlegg. Når eier/bruker av et elektrisk anlegg er en virksomhet vil også denne være et tilsynsobjekt som kan underlegges tilsyn. Tilsyn med virksomheter skal være systemrettet.

Antall tilsynsobjekter som forsynes fra en netteier vil normalt ikke være sammenfallende med antall abonnenter. Bruk av "felles målepunkt" innebærer at det bak en slik abonnent kan skjule seg et stort antall tilsynsobjekter, for eksempel et borettslag, kjøpesentre eller landbruksinstallasjoner. Her vil hver enkelt enhet være et selvstendig tilsynsobjekt og anlegg i fellesområder og borettslaget som virksomhet vil være egne tilsynsobjekter.

Flere elektriske anlegg kan ha én og samme eier. Tilsyn med en virksomhet vil derfor kunne omfatte flere elektriske anlegg som i seg selv er selvstendige tilsynsobjekter.

Omfanget av den totale tilsynsaktiviteten skal ta utgangspunkt i det reelle antallet tilsynsobjekter som forsynes fra netteier, direkte eller indirekte.

Risikoklassifisering

Alle tilsynsobjekter skal på bakgrunn av en risikovurdering innplasseres i en risikogruppe (RG1-4). Risikovurderingen kan for eksempel basere seg på ROS-metoden.

I tilsynsplanen fremkommer forhåndsdefinerte tilsynsobjekter til inndeling i anleggs- og virksomhetstyper med en fordeling av tilsynsobjekter på risikoklasse. Tabellen (excel-regneark) angir normal innplassering av et tilsynsobjekt i risikoklasse. Dersom tilsynsobjektet ikke er underlagt en individuell risikovurdering skal den angitte risikoklassen benyttes.

Dersom et tilsynsobjekt plasseres i en lavere risikoklasse enn angitt i nevnte tabell, må dette begrunnes spesielt.

Kommunene klassifiserer enkelte objekter/bygg som særskilte brannobjekter ut fra en risikovurdering. Disse objektene underlegges forebyggende branntilsyn fra brannvesenet. DLE skal vurdere om el-anleggene i disse objektene skal plasseres i en høyere risikoklasse.

På www.dsb.no/no/dle finnes en oversikt over type objekter som den enkelte kommune vil kunne klassifisere som særskilt brannobjekt. Forespørsel om konkret oversikt over særskilte brannobjekter kan rettes til den aktuelle kommunen.

Rammer for DLEs tilsynsaktiviteter

Omfang og prioritering av tilsynsaktivitetene for 2012 er i det etterfølgende sammenfattet innenfor de enkelte resultatområdene.

Elektroentreprenører, prosjekterende og elektroreparatører

Generelt Forskrift om registrering av virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg (frv) forutsetter en aktiv oppfølging av at vilkårene for registrering er oppfylt gjennom tilsyn med virksomhetene.

Forskriften åpner ikke for en vurdering av de registrerte opplysningene før virksomheten settes i status aktiv, men forutsetter at dette sjekkes ut gjennom tilsyn i etterkant. Det samme gjelder ved endring av opplysninger for eksempel ved registrering av ny faglig ansvarlig.

Omfang Nyregistrerte virksomheter

For nyregistrerte virksomheter med utførelse og vedlikehold som virkeområde, skal det innen to uker etter at melding om registrering er mottatt, være kontrollert at faglig ansvarlig oppfyller kravene i forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk (fke) § 11 og at registrerte faglige virkeområder samsvarer med de kvalifikasjonene som det er dokumentert at faglig ansvarlig har, jf. føringer på www.dsb.no/no/dle.

Ny faglig ansvarlig

Det samme kravet til oppfølging gjelder for registrerte virksomheter hvor det er ansatt ny faglig ansvarlig.

Tilsyn

Elektroentreprenører

Innsatsen skal primært rettes mot de virksomhetene som etter DLEs vurdering trenger mest oppfølging, men det forutsettes at det foretas stikkprøver hos alle i form av verifikasjoner av utført arbeid, at fse etterleves og at virksomheten er registrert i DSBs sentrale register og med korrekte opplysninger.

De virksomhetene som ikke leverer forskriftsmessige anlegg, skal gis en tett oppfølging av utført arbeid inntil dette er på et tilfredsstillende nivå. Rutiner for overlevering av dokumentasjon følger av fel § 12.

Det forutsettes at DLE benytter erfaringer fra de siste års kontroll av nye installasjoner til å hjemle evt. gjentakende avvik som systemavvik hos elektroentreprenør.

DLE skal ha fokus på at virksomheten har rutiner for oppfølging av lærlinger. Disse skal motta tilstrekkelig opplæring og veiledning iht. forskriftene.

Det skal også rettes fokus mot virksomhetens rutiner for at informasjon etter verifikasjoner og revisjoner tilflytter hele virksomheten (montører og lærlinger).

Det skal videre rettes søkelys mot bruk av innleid arbeidskraft og at dette skjer i henhold til gjeldende krav.

For virksomheter som har registrert avdeling(er) uten egen faglig ansvarlig, skal det avkreves dokumentasjon på at alle oppdrag styres gjennom den registrerte virksomheten, og at faglig ansvarlig følger opp arbeidet disse utfører med fysisk tilstedeværelse i nødvendig grad.

Det skal også utføres verifikasjon av meldte arbeidere som utføres av virksomheter med adresse utenfor netteiers forsyningsområde.

Det skal minst gjennomføres følgende antall verifikasjoner av utført arbeid pr. virksomhet pr. år, avhengig av hvor mange montører (M) som er ansatt i virksomheten (omfatter også innleide fagarbeidere):

0	< M <	10	6	verifikasjoner
9	< M <	25	8	verifikasjoner
24	< M <	100	12	verifikasjoner
99	< M <	→	16	verifikasjoner

Minst 20 % av kontrollene skal utføres i byggeperioden (byggeplasskontroll).

Ved ”byggeplasskontroll” skal det sjekkes ut om kravene i fke og forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (fse) blir etterlevd. Videre skal provisoriske anlegg på byggeplassen kontrolleres. (Mulige avvik ved anlegget som bygges kan kommenteres i rapporten, men de vil først kunne påpekes som avvik etter at utførende har gjennomført sluttkontroll og utferdiget erklæring om samsvar.)

Alle registrerte virksomheter innenfor netteiers forsyningsområde skal i løpet av en treårsperiode være gjenstand for minst en systemrevisjon.

Ovennevnte vil være dimensjonerende for ressursbruken, men en risikovurdering vil kunne legges til grunn for en omdisponering av antall kontroller ved at en virksomhet som leverer anlegg med feil, blir gjenstand for flere kontroller enn det som er angitt, til fordel for en annen virksomhet som har bevist at de leverer feilfrie anlegg. I spesielle tilfeller vil det kunne være behov for oppfølging av alle utførte arbeider.

Heisvirksomheter

Heisvirksomheter skal kun følges opp ved revisjon. DLE skal ikke foreta verifikasjon i anlegg.

Det kommer ytterligere føringer for hva det skal legges vekt på under revisjon. Disse blir lagt ut på www.dsb.no/no/dle

Utenlandske virksomheter

På bakgrunn av norsk spenningsystem, byggeskikk og bruksmønster som gjenspeiler seg i særnorske krav, skal anlegg utført av utenlandske virksomheter følges opp med kontroll. Dersom en ved kontroll avdekker mangler skal alle påfølgende anlegg kontrolleres. Kontroll med disse virksomhetene skal også omfatte kontroll av dokumentasjon på at faglig ansvarlig og elektrofagarbeidere har blitt vurdert av DSB til å oppfylle kravene i fke.

”Ulovlig arbeid”

DLE skal prioritere oppfølging av saker hvor det avdekkes eller meldes om ulike former for ulovlig arbeid. Dette vil kunne gjelde:

- Virksomheter som ikke er registrert i det sentrale registeret over virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg
- Virksomheter uten faglig ansvarlig som oppfyller kravene i fke § 11
- Utenlandske faglig ansvarlige og elektrofagarbeidere som ikke har godkjenning fra DSB til å kunne arbeide selvstendig i Norge
- Elektrofagarbeidere (med eller uten formell tilknytning til en registrert virksomhet) som selvstendig tilbyr tjenester i markedet (”innleie” av installatør)

Prosjekterende

Enhver som er ansvarlig for prosjektering av elektriske anlegg, har i henhold til fel § 12 et selvstendig ansvar for å utstede erklæring om samsvar. Dette ansvaret kan ikke skyves over på utførende. Det forutsettes også at prosjekterende kan dokumentere at det er foretatt en risikovurdering som er lagt til grunn for prosjekteringen.

Når prosjektering og utførelse ikke utføres av en og samme virksomhet, skal det kontrolleres om det foreligger egen erklæring om samsvar for prosjekteringen. Det skal dessuten vurderes om påviste avvik ved verifikasjon av det utførte anlegget kan tilbakeføres til prosjekteringen. Eventuelle avvik legges til grunn for oppfølging av den prosjekterende virksomheten.

Aktuelle temaer for tilsyn med prosjekterende virksomheter vil være:

- Kvalifikasjoner (ikke forskriftsregulert)
- Rutiner for risikovurdering
- Rutiner for utstedelse av erklæring om samsvar

Elektroreparatører

Det skal gjennomføres kontroll av kvalifikasjonene, iflg. fke § 13, hos eventuelle nye elektroreparatører innenfor forsyningsområdet. Det er viktig at DLE oppdaterer sine registre over elektroreparatører, slik at også nyetablerte reparatører kan bli kontrollert. Lage oversikt for kontroll (excel).

Tilsyn innenfor dette resultatområdet skal for øvrig utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle.

Elektrisitet i boliger, hytter og lignende

Generelt Når det gjelder bruk av elektrisitet i boliger og lignende viser brann- og ulykkesstatistikken at hovedproblemet her fortsatt er knyttet til bruk og vedlikehold av elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Innenfor dette resultatområdet vil derfor informasjon og holdningsskapende tiltak være viktige virkemidler, men kontrollen skal også omfatte sjekk av utsatt utstyr selv om dette ikke er i bruk eller står fremme.

Totalt antall tilsynsobjekter under dette resultatområdet skal også omfatte alle boenheter (boligsameier, borettslag og lignende).

Utplukking av tilsynsobjekter skal basere seg på en lokal risikovurdering, men med en spredning av ressursbruken på ulike typer og geografiske områder innenfor forsyningsområdet. Intervallperioden må legges til grunn for dette utplukket (Risikogruppe 1 – 4).

For øvrig er verneverdig tett trehusbebyggelse prioritert. Det vises til informasjon på www.dsb.no/no/dle om kartreferanser som angir hvor disse er plassert.

Omfang Alle nye elektriske installasjoner skal kontrolleres. Når disse er kontrollert, skal resten av ressursene brukes etter lokal risikovurdering.

I tillegg til den tekniske kontrollen skal det gis elsikkerhetsinformasjon til eier/bruker spesielt vedrørende bruk og vedlikehold av elektrisk utstyr. Det skal brukes 20 min. pr. boligtilsyn på elsikkerhetsinformasjon.

Tilsyn innenfor dette resultatområdet skal for øvrig utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle.

Helseinstitusjoner (Statlige-, private- og kommunale-)

Generelt Dette resultatområdet vil bl.a. omfatte private klinikker, legesentra, alders- /sykehjem, røntgen institutter, fysikalske institutter/fysioterapeuter, kiropraktorer og veterinærtjeneste. Innen disse virksomhetene tas det også i stadig økende grad i bruk avansert elektromedisinsk utstyr. DSB ønsker i den forbindelse å rette spesiell oppmerksomhet mot innkjøp, opplæring i bruk og vedlikehold av slikt utstyr. I virksomheter som har rom klassifisert som ”romgruppe 1”, skal det påses at de spesielle kravene som gjelder for installasjoner i slike rom, er oppfylt.

DLE har et selvstendig ansvar for å føre tilsyn med de elektriske lavspenningsanleggene i somatiske sykehus. DSB tar imidlertid sikte på å samordne DLEs installasjonskontroll ved somatiske sykehus med direktoratets tilsyn med de samme virksomhetene.

Når det gjelder større utbyggingsprosjekter ønsker DSB at oppfølgingen av disse skal ligge på direktoratsnivå bl.a. med hensyn på samordning i forhold til andre myndigheter. DLEs rolle vil da bli avklart i hvert enkelt tilfelle. DLE orienterer DSB om aktuelle nyanlegg.

Omfang DLE skal videreføre tilsynsarbeidet med referanse til relevant kartlegging i risikogruppen. Dersom antall tilsynsobjekter er så lavt at det er ført tilsyn med alle på bakgrunn av de siste års føringer, så skal disse følges opp med en tilsynsfrekvens som samsvarer med den risikogruppen tilsynsobjektet er plassert i.

DLE skal delta på samtidig tilsyn ved somatiske sykehus når DSB ber om det. For øvrig skal det føres tilsyn med disse anleggene med en frekvens som samsvarer med den risikoklassen anleggene er plassert i.

Tilsyn innenfor dette resultatområdet skal for øvrig utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle.

Landbruk

Generelt Innen landbruket er det en utvikling i retning av større og færre enheter. Dette vil medføre at konsekvensene av en brann vil bli større, men samtidig vil mulighetene for å redusere tapene ved branner ved å ta i bruk hensiktsmessige sikringstiltak øke.

DLE oppfordres til samordne tilsyn med andre tilsynsetater innenfor dette resultatområdet.

Omfang Det samlede omfanget av tilsynet skal være slik at den angitte kontrollhyppigheten innen hver risikogruppe blir oppfylt, men driftsbygninger med dyr og bygninger med tørkeanlegg skal prioriteres.

Andre virksomheter

Generelt Utplukking av tilsynsobjekter skal basere seg på en lokal risikovurdering, men med en spredning av ressursbruken på ulike bransjer og geografiske områder innenfor forsyningsområdet.

Omfang Det samlede omfanget av tilsyn med "andre virksomheter" skal være slik at den angitte kontrollhyppigheten innen hver risikogruppe blir oppfylt.

Tilsyn innenfor dette resultatområdet skal for øvrig utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle.

Andre elektriske anlegg

Generelt Se "anlegg" i "Plan og rapport" under anleggskontroll. Anlegg som ikke er spesifikt nevnt der, skal medtas under dette punkt.

Utplukking av tilsynsobjekter skal baseres på en lokal risikovurdering, men med en forholdsmessig spredning av ressursbruken på ulike typer, brukshyppighet og geografiske områder innenfor forsyningsområdet.

Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA) laget i 2010 en rapport om tilstanden på bl.a. elektriske anlegg i alle kirker i Norge. Rapporten ligger her:

<http://www.ka.no/arbeidsliv/kirkebygg/velbevert>

Det finnes dermed tilstandsrapporter i alle kirkebygg i Norge og DLE bes om å ta dette med i lokal risikovurdering for evt. oppfølging mot eier av anlegg.

Omfang Det samlede omfanget av tilsyn med andre elektriske anlegg skal være slik at den angitte kontrollhyppigheten innen hver risikogruppe blir oppfylt.

Tilsyn skal for øvrig utføres i henhold til de føringene som er gitt på www.dsb.no/no/dle.

Omsetning av elektriske produkter

Markedskontroll

Med markedskontroll menes kontroll av at de produkter som for første gang stilles til rådighet i markedet er i samsvar med krav i regelverket.

Innenfor EØS blir betydningen av en effektiv markedskontroll understreket i mange sammenhenger.

Medlemskap i EØS forutsetter en løpende markedskontroll. DSB har valgt å benytte seg av DLE sin lokalkunnskap og kompetanse i sitt løpende markedskontrollarbeid.

En effektiv, risikobasert markedskontroll vil gi oss mulighet til å føre kontroll med et rimelig tverrsnitt av de elektriske produktene som til enhver tid tilbys for salg. Hensikten med markedskontrollarbeidet er å overvåke sikkerheten til elektriske produkter, og fører også til at forbrukeren får tillit til produktet, produsenter, omsettere og myndigheter.

Markedskontrollen skal være risikobasert og fokusområder skal prioriteres i samarbeid med DSB. Nærmere beskrivelse og avgrensing følger av en egen rutinebeskrivelse som er lagt ut på www.dsb.no/no/dle.

Markedskontroll og forebyggende elsikkerhet med elektriske produkt avviker så vidt fra de øvrige tilsynsoppgavene DLE gjør, at man har valgt en modell der man knytter til seg noen særskilte DLE spesielt for disse oppgavene. De øvrige DLE er ikke pålagt å føre rutinemessig markedskontroll (inspeksjon/innhenting) av elektriske produkter.

DSB forutsetter at samtlige DLE følger med på produksiden innenfor eget forsyningsområde. Dersom DLE, gjennom utøvelse av tilsyn, ved bistand i brann- og ulykkesetterforskning eller ved henvendelse fra publikum, kommer over produkter som åpenbart ikke er i samsvar med sikkerhetskravene i forskrift om elektrisk utstyr, skal dette rapporteres til DSB ved Enhet for elektriske produkter (ELP), eventuelt gjennom aktuelt regionskontor.

DSB forutsetter også at alle DLE er behjelpelig med assistanse i forbindelse med undersøkelse og rapportmessig håndtering av hendelser med elektriske produkter som feiler under drift, og med branntilløp eller berøringsfare som resultat. Slikt behov for assistanse vil bli initiert av DSB til det aktuelle DLE hvor hendelsen har skjedd. Dette for å føre en tettere kontroll/oppfølging av slike hendelser og for å forbedre DSBs oversikt over elektriske produkter relatert spesielt til branntilløp i bygninger.

Tilsyn

DLE med spesielle oppgaver innen markedskontroll har ansvar, under veiledning fra DSB, for å gjøre et begrenset antall systemrevisjoner av større importører / grossister innenfor forsyningsområdet. Tilsynet skal gjøres med basis i internkontrollforskriften og forskrift om elektrisk utstyr. Systemrevisjonene skal ha som formål å undersøke om virksomhetens systemer for import og omsetning av elektriske produkter er tilstrekkelige til å ivareta hensynet til produktsikkerhet, og skal kombineres med verifikasjoner av produkter som følges opp av DSB på vanlig måte.

Nærmere retningslinjer for tilsynet gis av DSB i rutinebeskrivelse på www.dsb.no/no/dle.

Informasjonsvirksomhet

Det forebyggende arbeidet med elektriske produkt har blitt mer rettet mot ulikt informasjonsarbeid. Dette gjøres mot importører og omsettere av slikt utstyr. Det vil bli fordelt oppgaver av denne typen som spesifiseres i rutinen for 2012.

Omfang

DSB har valgt ut følgende DLE som samarbeidspartnere i det løpende markedskontrollarbeidet, med angitt forventet tidsforbruk gitt i tabellen under.

Nettselskap	Maksimum antall timer
Trønder Energi Nett AS	1200
Eidsiva Nett AS	800
Agder Energi Nett AS	1200
Troms Kraft Nett AS	800
BKK Nett AS	800
Hafslund Nett AS	1600
EB Nett AS	800

Opgavene til DLE spesifiseres i rutinen for dette som blir utarbeidet i samarbeid med kontaktpersonene for dette arbeidet på høstmøtet og vil bli ettersendt da.

DSB legger til grunn at netteier vil omprioritere de ressurser som er nødvendig. DLE kan likevel, etter behov og i samråd med DSBs regionkontorer, redusere på øvrige tilsynsoppgaver dersom dette er helt påkrevd.

For alle DLE:

Begrenset aktivitet ved oppfølging av funn og henvendelser. Gi støtte til DSB i sitt geografiske område i henhold til beskrivelsen gitt ovenfor

Krav om registrering av avvik (funn)

Relevante data fra alle tilsyn som utføres skal rapporteres inn til DSBs sentrale database (SamBas) og analyser av disse dataene vil gi DSB muligheten til å rette sine aktiviteter mot de tilsynsobjektene og komponentene som representerer størst risiko.

For å få et godt statistisk materiale innenfor områder som synes å innebære høy risiko eller for å rette oppmerksomheten mot dokumenterte risikoforhold, skal det rapporteres på alle kontrollpunktene i de obligatoriske sjekklistene, jf. www.dsb.no/no/dle.

Samordning av kontroll

Planlagte tilsyn med varighet over en dag hos en virksomhet skal meldes inn til felles tilsynsdatabase (FTD) www.ftd.no.

Informasjons- og påvirkningstiltak

Det skal drives aktivt informasjons- og påvirkningsarbeid om elsikkerhet og sikkerhetsutstyr til utvalgte publikumsgrupper, herunder ungdom, pensjonister og andre utsatte grupper ut fra kjennskap til lokale forhold. Det forutsettes samarbeid med andre relevante instanser, i første rekke kommunale/interkommunale brannvesen, skoler, borettslag, hjemmehjelpere, hjemmesykepleiere og personell på kommunale hjelpemiddelsentraler. Videre oppfordres det til bruk av informasjonsmateriell og deltakelse i publikumsrettede kampanjer.

DLEs aktive informasjons- og påvirkningsarbeid skal minst omfatte følgende:

- Ved kontroll av boliger og lignende, gi minimum 20 min. informasjon til eier/bruker om bruk og vedlikehold av elektrisk utstyr og anleggets levealder. DSB har lagd en brosjyre til hjelp og veiledning som ligger på www.dsb.no/no/dle.
- Gi tilbud om minst to timer undervisning til mellomtrinnet og ungdomstrinnet ved alle skoler innenfor netteiers forsyningsområde. Dette kommer i tillegg til en eventuell internettbasert undervisning.
- Gi tilbud om tilpasset elsikkerhetsinformasjon til hjemmehjelpen/hjemmesykepleien.
- Delta aktivt under Brannvernuka i samarbeid med brannvesenet.
- Delta aktivt under Aksjon boligbrann i desember.
- Besvare henvendelser fra publikum om bruk av elektrisitet og elektrisk utstyr.
- Besvare henvendelser fra elektrobransjen og andre næringsvirksomheter.
- DLE må holde seg oppdatert på hva som finnes av rutiner for varsling (elektronisk) ved feil på utstyr.
- Arrangere minst ett årlig informasjonsmøte for alle registrerte elvirksomheter.
- Montørmøter som beskrevet.

Når det gjelder krav til DLEs passive informasjon så har netteier som myndighet en lovpålagt plikt til å ivareta slike henvendelser på sitt forvaltningsnivå. Se Forvaltningsloven § 11 om veiledningsplikten til et offentlig forvaltningsorgan.

Meldinger fra publikum om forhold som kan være forskriftsstridige gir nyttig informasjon både om konkrete forhold og hvordan forholdet til installatører og tilsynsmyndighetene oppleves. Det forutsettes at DLE følger opp slike henvendelser.

Dersom det for eksempel er skoler som ikke ønsker å ta i mot tilbudet om gratis undervisning så skal de planlagte ressursene overføres til andre informasjonstiltak. Evt. omprioriteringer til andre målgrupper avtales med DSBs regionkontor.

Tilsyns- og informasjonsplan for år 2012 – tidsfrist og utforming

Planer for år 2012 skal sendes til DSB ved det aktuelle regionkontor innen 10. oktober 2011. Tilsynsplanen skal være oppdatert med riktig antall tilsynsobjekt for hvert enkelt tilsynsobjekt/resultatområde. Oppstår det situasjoner der DLE ikke ser ut til å nå måltallene, skal DSB orienteres så tidlig som mulig, for å vurdere nødvendige tiltak.

Plan for gjennomføring av informasjons- og påvirkningstiltak skal beskrive hvordan DLE vil gjennomføre informasjons- og påvirkningsoppgavene med omtale av målgrupper, de enkelte tiltak, virkemidler og ressursbruk i denne sammenheng. Bruk av evaluering rettet mot målgruppen anbefales for tilbakemelding og evaluering. Planen skal også inneholde hvilke rutiner DLE har for å besvare henvendelser fra publikum.

Planen forventes å ha et omfang på én til to sider. Planen vil bli lagt til grunn for DSBs tilsyn med DLE, og avvik vil bli fulgt opp.

DSB vil gi sin uttalelse til planene innen 4 uker etter mottatt plan.

Kjøp av tjenester og kvalitetskontroll av DLE-aktiviteten

Dersom netteier kjøper tjenester fra sakkyndige, forutsettes det at det foretas kontroll av at de kjøpte tjenestene ligger innenfor de rammene som er gitt i denne instruksjonen og www.dsb.no/no/dle. Dette omfatter også kontrollørens habilitet og uavhengighet i forhold til kontrollobjektene. Netteier må inneha tilfredsstillende bestillerkompetanse og det må etableres rutiner og prosedyrer for bestilling, evaluering av leverandør (kompetanse og habilitet) og etterkontroll av den leverte tjenesten. Dokumentasjon på dette skal fremlegges på forespørsel fra DSB. Dette gjelder for DLE og eget tilsynspersonell samt for sakkyndige selskap.

Når netteier inngår avtale med sakkyndige om kjøp av tjenester skal det sendes melding om dette til DSBs regionskontor.

Bistand til politiet ved brannetterforskning

Brannetterforskning baserer seg i stor grad på erfaring. Det vil ikke være mulig for alle DLE å få den erfaring som er nødvendig for å kunne bistå på en tilfredsstillende måte ved slik etterforskning. DSB oppfordrer derfor netteierne til å samarbeide seg imellom og med politiet for å sikre at bistanden i forbindelse med brannetterforskning har høy kvalitet. DSB vil i løpet av høsten ta initiativ til at DLE etablerer regionale brannetterforskningsgrupper. Nærmere info vil komme på dsb.no. Politiet kan, ut fra tidligere erfaringer, ha spesielle ønsker i den sammenheng. DLE skal etterkomme politiets ønsker vedrørende hvem de ønsker bistand fra.

Anmodning om bistand fra DSB

Bistand fra DSB for videre oppfølging og eventuell bruk av reaksjonsmidler som DLE ikke disponerer, forutsetter at forvaltningslovens krav til saksbehandling er fulgt frem til overføringen. Det vises i den forbindelse til rutiner for saksbehandling på www.dsb.no/no/dle.

Kompetanse

De som skal bestille, forestå eller selvstendig å utføre offentlig kontroll med elektriske anlegg og elektrisk utstyr skal oppfylle kravene i fke § 16.

DSB vil verifisere at DLE har kompetanse innenfor de ulike områder de fører tilsyn med.

Kontroll av utført arbeid

DSB vil gjennom stikkprøver/verifikasjoner foreta kontroll av den kvantitative og kvalitative gjennomføringen av de pålagte oppgavene innenfor de ulike resultatområdene.

www.dsb.no/no/dle

Alle føringer for DLE og sakkyndige selskap som utfyller denne instruksjonen vil bli gitt fortløpende.

DSB vil ønske alt tilsynspersonell lykke til med elsikkerhetsarbeidet !